

DEN DANSKE SANG

EN TEATERKONCERT

UNDERVISNINGSMATERIALE

Velkommen til forberedelserne til teaterkoncerten Den Danske Sang

I det følgende vil du kunne finde en række relaterede artikler, baggrundhistorie, information samt spørgsmål, der kan bruges som oplæg til debat. Materialet kan frit anvendes i undervisning eller som inspiration. Tekster og opgaver er målrettet folkeskolens overbygning. "Modstandsbevægelsen mod Pia K. s besættelse" er snarere på gymnasie-niveau, og der er derfor tilføjet ordforklaringer efter teksten.

Forestillingen egner sig enten som optakt eller afslutning på tværfaglige forløb mellem dansk, samfundsfag, historie, musik og/eller drama. QUASI Teater anbefaler diskussion i klassen om danskhed og danske sange.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	3
SÆTLISTE (7. - 9. KLASSE)	4
DET DANSKE SPROG (7. - 9. KLASSE)	5
VELKOMMEN I DEN GRØNNE LUND (7. - 9. KLASSE)	6
DANSKE SANGE (7. – 9. KLASSE)	7
CITATER FRA TEATERKONCERTEN (7. – 9. KLASSE)	7
ARTIKEL (8. – 9. KLASSE)	7
FÆLLES I SANG	7
OM IRONI (7. – 9. KLASSE)	11
OM GRUNDTVIG (7. – 9. KLASSE)	12
OM TEATERKONCERT OG KABARET (7. – 9. KLASSE)	12
DANSKHED	13
MODSTANDSBEVÆGELSEN MOD PIA K. S BESÆTTELSE (9. KLASSE OG OP EFTER)	14
ORDFORKLARINGER TIL ”MODSTANDSBEVÆGELSEN MOD PIA K. S BESÆTTELSE”	19
ANMELDELSER AF DEN DANSKE SANG (8. - 9. KLASSE)	22
DET DANSKE SPØRGSMÅL	24
ANMELDELSE AF HENRIK MARSTAL	25

Dette undervisningsmateriale er udarbejdet af teaterinstruktør Marie Kilsgaard Møller med bidrag fra Kirsten Langkjær Faarup.

Endvidere skal der lyde en tak til Simon Ellehammer J., Thomas Trøst Hansen og Agnete Krabbe.

Foto: Rasmus Arentsen
Layout: A SEJ Product

Sætliste (7. - 9. klasse)

Her følger en sætliste med sangene som teaterkoncerten indeholder:

"Hist hvor vejen slår en bugt" af H.C. Andersen (1829)

"Velkommen i den grønne lund" af N. F. S. Grundtvig

"Sommerpotpourri"

"Der er et yndigt land" af Adam Oehlenschläger (1819).

"Vem kan segla". Svensk folkevise fra 1700-tallet.

"Jeg er havren" af Jeppe Aakjær (1916).

"Skovpotpourri".

"Ole sad på en knold og sang" af Jeppe Aakjær (1899).

"Idag er det Oles fødselsdag" af Otto Mikkelsen (ukendt årstal).

"Sømandspotpourri".

"Susan himmelblå" af Kim Larsen (1984).

"RE-SEPP-TEN" eller *"Vi er røde, vi er hvide"* af Jarl Friis-Mikkelsen/H. Bødtcher (1986).

"Dengang jeg drog afsted" af Peter Faber (1848).

"I alle de riger og lande" af B.S. Ingemann (1837).

"Kong Kristian" af Johannes Ewald (1779).

"Danmark for folket" af Oskar Hansen (1934).

"I Danmark er jeg født" af H.C. Andersen (1850).

"Langt højere bjerge" af Grundtvig (1820).

"Den Danske Sang" af Kai Hoffmann (1924).

Opgaver:

1. Vælg en sang fra sætlisten. Find alle de ord som du tror kan have mere end en betydning afhængigt af hvordan man tolker ordene.
2. Skriv en liste over ordenes betydning.
3. Beskriv to forskellige fortolkninger af sangen.
4. Hvorfor kan en sang have flere betydninger? Og hvad betyder det for sangen?
5. Prøv at synge sangen flere gange med forskellige betydninger hver gang.

Det danske sprog (7. - 9. klasse)

I 1700-tallet var dansk ikke det eneste sprog, der hørtes i den danske offentlighed. I hæren talte man tysk, hoffet yndede at tale fransk, og i det hele taget ansås dansk ikke for et "dannet" sprog. Dette ændredes dog af flere årsager i 1800-tallet. For det første fejede en bølge af nationalisme over Europa og tanken om forherligelsen af nationens særegne kultur og sprog ramte også Danmark. Ideerne om dyrkelsen af folkekulturen, modersmålet og traditionerne kom oprindeligt fra Tyskland, men fik ikke desto mindre vind i sejlene i Danmark, fordi man efter en hel del tabte krige havde brug for at samles "indad" i landet. Efter det ultimative nederlag i 1864 samledes den danske nation i sætningen "hvad udad tabes skal indad vindes". Der måtte ganske enkelt en kulturel og økonomisk opblomstring til for at overleve. Det betyder at danskere blev stolte og begyndte at værne om deres kultur, værdisætte deres kulturelle evner; Herunder det danske sprog og den danske sangskat.

Udover – eller i forbindelse med – nationalismebølgen skete der store politiske ændringer såvel i Europa som i Danmark. Overalt i Europa ville folket have mere indflydelse og ikke længere være underlagt en enevældig konge. I Danmark oprettedes således i 1831 stænderforsamlinger, som var et af de første skridt i retningen af et demokrati. Her mødtes repræsentanter fra hver alle stænder – eller klasser – og diskuterede politiske reformer og samfundets indretning. Det var dog stadig kongen, der i kraft af Kongeloven fra 1665 sad med den egentlige magt. I 1848 var der store borgerlige revolutioner overalt i de europæiske nationer, og borgerskabet krævede frie forfatninger, religionsfrihed, foreningsfrihed og ikke mindst ytringsfrihed. I Danmark kom "revolutionen" til at gå forholdsvis stille af sig. Mange forskellige nationalliberale grupperinger kæmpede og argumenterede for en fri dansk forfatning og kong Frederik VII underskrev d. 5. juni 1849 Danmarks første grundlov.

En af de akademikere, der kæmpede for udvikling af den danske kultur og det danske sprog var Grundtvig. Han sympatiserede i vid udstrækning med de nationalliberales oprør. Han mente at det danske sprog skulle tales og udvikles - også i de finere klasser.

Alle dem der kæmpede for det danske sprog mødtes i en periode til det man kaldte folkemøder. Her holdte man taler og sang sange og blev enige om hvordan man kunne kæmpe for bevarelsen og styrkelsen af det danske sprog og folkets indflydelse. Disse møder blev flere gange holdt på Skamlingsbanken, som ligger i Sønderjylland. Til det første møde på Skamlingsbanken var der en veltalende ung mand der i sin tale havde følgende argument:

"Det er gennem modersmålet, vi bliver os selv istedet for at efterabe de fremmede, for slesvigernes Vaaben er ikke en Abekat men en løve".

Netop dette citat har Grundtvig brugt i sin sang, som blev skrevet til det andet folkemøde på Skamlingsbanken! Velkommen i den grønne lund er altså oprindeligt en lejlighedssang, ligesom vi kender dem fra de danske familiefester, konfirmationer og fødselsdage. At den så er blevet en national fællessang skyldes både den fine tekst og at melodien, der siden hen er lavet til sangen, er blevet populær og elsket af de fleste.

Velkommen i den grønne lund (7. - 9. klasse)

Tekst: N. F. S. Grundtvig, 1843.

Melodi: Fritz Andersen, 1852.

Velkommen i den grønne lund,
hvor fuglene de sjunge!
det høres skal: den danske mund
til sang har og en tunge.

Vi har det godt i grunden her,
såvel som vore fædre,
vil Gud, den dag tør være nær,
vi får det end lidt bedre.

Vor konge er vor fuldtro ven,
som guld hans ord må skattes:
"Kom hid, I gode danemænd,
og sig os, hvad I fattes!"

Kan munden vi få ret på gang
til andet end at spise,
hverandet barn i Danevang
forstår halvkvæden vise.

For, hvad vi fattes først og sidst,
til lykke ej så ganske,
men lidt dog både her og hist,
det er det ægte danske.

Derom sang nys en lille fugl
i syd på Skamlingsbanke,
og synd det var at lægge skjul
på hele folkets tanke.

Vi føre løver i vort skjold
af hjerter tæt omsatte,
dem førte vi fra hedenold
og ingen abekatte.

Hver fugl må synge med sit næb,
og livet, kan vi skønne,
var uden sang kun slid og slæb.
Velkommen i det grønne!

Opgaver:

1. Hvilken styreform har vi i Danmark idag? Hvornår har vi fået det styre? Hvad havde man før?
2. Tegn en tidslinie med den politiske udvikling i Danmark fra 1801 og frem til idag.
3. Hvad er et våbenskjold? Hvor mange våbenskjold har vi i Danmark? Hvad skal man bruge et våbenskjold til?
4. Hvad indeholder et våbenskjold typisk?
5. Hvordan skulle dit eget personlige vådenskjold se du? Tegn eventuelt.
6. Slå alle de ord du ikke forstår i Velkommen i den grønne lund op i en ordbog eller på nettet.
7. Find steder i Velkommen i den grønne lund hvor sproget nævnes.
8. Find steder hvor kongen nævnes.
9. Find steder hvor folket nævnes.
10. Hvad synes du om sangen og hvorfor?

Danske sange (7. – 9. klasse)

I dette afsnit om danske sange er der et par citater fra teaterkoncerten, som er fundet i to forskellige indledninger til to forskellige sangbøger og en artikel om danske sange fra Kristeligt Dagblad.

Citater fra teaterkoncerten (7. – 9. klasse)

I sangene fortælles historien, hverdagen og drømmen. I sangene kan vi dele livets lyse og mørke stunder. At kende sit land, sit sprog, sin historie og traditioner er med til at skabe vores identitet, vores tilhørsforhold og derigennem et fællesskab med andre. Det fællesskab dannes beskrives og fastholdes i høj grad gennem sangen. Derfor er forpligtelsen til at bevare sangen af kolosal stor vigtighed. Det er som bekendt svært at begrunde sang og musik ud fra et rent rationelt synspunkt, "thi hjertesproget er vers og sang" ...

I Danmark har vi en sangskat uden mage noget sted i verden. Og den må vi holde fast i. Den er betydningsfuld for os som nation og folk. Det er selve det danske sprog, slægten – ja danskheden, der taler til os og med os, når vi synger. I Danmark har vi gjort det til en kær vane at synge når vi mødes, til møder eller sammenkomster. Når danskere samles synges der af hjertens lyst. Og når der laves arrangementer rundt omkring, for eksempel i danske foreninger, er sangen en del af programmet. Derfor synger vi. Derfor er vi danske!

Opgaver:

1. Hvad er forskellen på de to sangbogsindledninger?
2. Hvilke slags sangbøger tror du de hører til? Og hvilken type mennesker tror du ville foretrække den ene frem for den anden tekst? Hvorfor?
3. Prøv at skriv din egen indledning til din egen sangbog.

Artikel (8. – 9. klasse)

2008 var sangens år og i den forbindelse havde Kristeligt Dagblad en artikelserie om den danske sanginteresse. På dette tidspunkt var den nyeste version af danske højskolesangbog netop blevet udgivet. Nedenstående artikel er fra den – januar 2008.

Fælles i sang

Syng en sang. Der er dømt fællessang i 2008. Året er udnævnt til Sangens År, Højskolesangbogen sælger stort, og musiklærere går sammen om et musikmanifest. Den danske fællessang er på vej tilbage og finder nye former, så både gamle og unge igen kan synge sammen.

Af JANNI THUESEN

- Skal vi ikke lige tage den her, mens vi sidder her i sofaen, spørger Lisbeth Frostholm overtalende, mens hun peger i Højskolesangbogen .

- Det er så hyggeligt. Vi kan godt tyvstarte lidt.

Musiklæreren sætter i sang. Det er fredag, en halv time før fællesspisning i bofællesskabet Åbakken i Strøby på Sjælland. Lisbeth Frostholm fra nr. 13, August Hansen og Karin Pedersen fra nr. 12 samt Kristian Andersen og hans datter Asta fra nr. 2 sidder i fælleshuset, mens Jan Hansen og Helle Kopp Jensen fra nr. 7 står i det åbne køkken og forbereder aftenens måltid.

De nyindkøbte højskolesangbøger er fundet frem. Der skal synges fællessang inden fællesspisningen. Og når først der bliver bladret i sangbogen, er det svært at vente med at synge, til resten af selskabet kommer. De andre falder hurtig i Lisbeth Frostholms sang: "Barndommens land, tidens mælketand. Verden er ny for dit øje, folk er to tre meter høje. Så de må bøje sig ned til dig."

Sang bliver til nynnen. Kroppen vugger fra side til side, og Benny Andersen bliver afløst af "Der er et yndigt land". Selv Asta på syv år synger med.

- Lad os lige tage en mere, bliver der sagt, allerede inden sangen rigtig er forstummet.

Det er ikke svært at forstille sig, at listen over fællessange blev 20 numre lang ved sidste nytårsfest i bofællesskabet i Strøby. Det ene ønske afløste det næste, indtil der blev sagt stop. For der er også delte meninger om, hvor meget der skal synges.

Sang har altid været en del af det oprindelige koncept for bofællesskabet, der opstod tilbage i 1984, fortæller August Hansen, der var en del af den oprindelige trup i andelsfællesskabet. Men sangen var efterhånden gledet en smule ud af repertoiret gennem de sidste fire-fem år. Indtil Karin Pedersen i vinteren fik idéen om at skifte mappen med de blandede, slidte papirer ud med 20 eksemplarer af Højskolesangbogen:

- Der manglede ligesom et medie, der kunne samle os. Og med en sangbog slipper man for at skulle tage stilling til den ene og den andens yndlingssang. Det, der står i sangbogen, står der nu engang. Det gør det meget lettere. Og det gode ved den er også, at der foruden den gamle sangskat også er nye sange i.

- Ja. Kim Larsen kender vi jo alle. Men den kan være svær at synge med på, så det er godt, vi har Lisbeth ved klaveret, supplerer August Hansen.

2008 er året, hvor vi alle igen skal synge sammen. Med støtte fra Undervisningsministeriet, Kulturministeriet og DR er hele år 2008 blevet udnævnt til Sangens År. Formålet er at arrangere en række musiske aktiviteter over hele landet og på den måde være med til at bringe fællessangen tilbage i skolerne, ud i virksomhederne og bruge den som et samlingspunkt mellem forskellige kulturer. Det er altså ikke kun beboerne i bofællesskabet i Strøby, der skal nyde godt af en fællessang, men hele Danmark.

Og noget tyder på, at viljen til en sang i fællesskab er noget, danskerne har lyst til. I hvert fald er Karin Pedersen ikke den eneste, der har fået den idé, at skifte mappen med sangtekster ud med den mest udbredte sangbog i Danmark, der gennem sine første 17 oplag har solgt cirka

2,4 millioner eksemplarer. Den seneste udgave har på bare et år solgt 120.000 eksemplarer til private, virksomheder og folkeskoler og placerer sig dermed blandt de bedst sælgende bøger i Danmark.

Men hvorfor har Højskolesangbogen succes, og hvorfor har vi igen lyst til at synge sammen? En række forskere i dansk musikhistorie peger på, at en del af svaret skal findes i et ønske om at være en del af et fællesskab. Men det er ikke det samme fællesskab, som vi søgte tilbage i 1930'erne, hvor fællessangen også havde kronede dage. Her repræsenterede den en nationalfølelse, der bragte danskerne sammen i sangene om Gud og fædreland. Men den seneste fremgang er ikke nødvendigvis et udtryk for en ny interesse for danskheden. Danskeren jonglerer i dag i højere grad med sin identitet, end man gjorde tidligere. For 100 år siden var der en tættere sammenhæng mellem den sangbog, man sang fra, og den ideologi, man levede efter. Så tæt er sammenhængen ikke længere. I dag kan man sagtens synge en af B.S. Ingemanns tekster om dagen og gå til rockkoncert om aftenen, lyder svaret.

Sangbogens succes er altså nærmere et tegn på, at vi igen vil synge sammen. Men ligesom ønsket om for eksempel at lave mere kulinarisk mad ofte kun ender med nye kogebøger på hylden derhjemme, er også fællessangen trængt, på trods af at flere igen køber Højskolesangbogen. I folkeskolen er der mangel på linjefagsuddannede lærere i musik, på læreruddannelsen er musiklinjefaget gennem de sidste 20 år beskåret med 50 procent, og på gymnasierne er musik ikke længere et obligatorisk fag. Derfor er musikpædagoger og lærere fra folkeskolen, gymnasierne og musikskolerne gået sammen om et musikmanifest, hvis formål er at gøre opmærksom på misforholdet mellem ønsket om at synge og sang som en kilde til dannelse og så den manglende prioritering af sang og musik på uddannelserne.

Det er ikke kun på uddannelserne, vi skal finde sangen. Den skal også findes på tværs af generationerne. Grundtanken med fællessangen er, at det er en sang, der bliver sunget af mange og på tværs af generationer. Men den del af fællessangen har været fraværende i en årrække, påpeger eksperter. Det hjælper de nye sange, der tilføjes den gamle sangskat, på. Det var N.F.S. Grundtvig og højskolerne, der bragte den spirende interesse for at synge sammen, der opstod i løbet af 1800-tallet, et skridt videre. Det er stadig Grundtvig, der er repræsenteret med flest numre i Højskolesangbogen. Men med den nyeste udgave er antallet af Grundtvigs tekster skåret fra 118 til 86. Og nyere sangtekster af mere folkeligt kendte kunstnere og sangskrivere som Benny Andersen, Kim Larsen, Sebastian og Johannes Møllehave finder plads.

De nye sange er dem, både bedsteforældre og barnebarnet kan synge med på. Hvor den ældre generation kender den gamle sangskat, har folk, der er vokset op i 1980'erne, et stort repertoire af popsange, som de kan sætte sig ned og synge uden en sangbog. Og popsangen skaber på denne måde et rum, hvor både gamle og unge kan være fælles om en sang.

Der er nemlig forskel på at skrive en sang, der er ment som fællessang, og en sang, der er ment til en solist, fortæller musikkendere. Langt de fleste sange i dag bliver ikke skrevet med henblik på at blive en fællessang. Nogle bliver det alligevel. For eksempel "Kvinde Min", og på den måde leverer Kim Larsen en slags dansk sangversion 2.0, som befolkningen tager til sig.

Genkendeligheden blandt flere generationer skaber en ny fællessangstradition. Et af den ældre sangskats store problemer hos de unge, der ikke stifter bekendtskab med sangene i undervisningen, er, at sange, der besynger det danske, kan være svære at forstå- og dermed også at synge med på.

Når satireprogrammet Drenge fra Angora derfor laver julesangen "Jul i Angora", der igennem de sidste par år har været spillet på linje med klassikere som Chris Reas "Driving Home for Christmas", har de unge fået en mulighed for at synge med på en sang, der ligger tættere op ad deres virkelighed. Teksten finder nok aldrig plads i Højskolesangbogen, men melodien kunne tænkes at blive husket og brugt, når der skal skrives selskabssange. Og på denne måde bliver den yngre generation en del af en ny form for fællessangstradition.

Traditionen med at synge i et fælles kor lever også hos de unge, men den tager lettere form ved festlige lejligheder. Når Danmarks folkelige nationalmelodi bliver sunget fra plænen i Parken til en fodboldkamp, eller når yndlingsbandet spiller på Orange Scene på Roskilde Festival, falder det naturligt at synge med.

De unge i bofællesskabet i Strøby ser da også en smule betuttede ud ved tanken om at synge "Blæsten går frisk over Limfjordens vande" af Povl Hamburger tilbage fra 1937. Der bliver nynnet lidt og skævet til de ukendte ord i den indbundne sangbog.

Anderledes mere flydende går det i den anden bordende, hvor August Hansen på 69 år og Karin Pedersen på 65 år med langt større sikkerhed synger Nordjyllands svar på en nationalmelodi.

- Kender du den her, spørger August Hansen hen over bordet til Lisbeth Frostholt, mens han holder sangbogen op i luften.

- Den må vi da lære.

Lisbeth Frostholt har sat sig ved klaveret, mens aspargessuppen bliver fordøjet, og oksefileten sættes på bordet. Fredag aften bliver beboerne ofte lidt længere end normalt, og der er lige tid til endnu en sang.

- Det giver sådan en glæde at synge sammen. Man bliver rørt, for man giver jo lidt af sig selv, siger Karin Pedersen.

- Ja, det giver en særlig korpsånd. Det giver samling, supplerer August Hansen.

- Ligesom til sankthans, hvor man står rundt om bålet og synger sammen. Det er så smukt. Følelsen lader sig ikke rigtig forklare på rationel vis, siger Kristian Blicher Andersen.

- Man kan bare ikke synge uden at være nærværende, mener Karin Pedersen.

Mens sange som "Du kom med alt det der var dig" af Jens Rosendal og Fritz Andersens "I skovens dybe stille ro" bliver akkompagneret af klaveret, bliver der råbt Shubidua fra den bageste del af lokalet. Bare lige for at skifte lidt stil, bliver der sagt. Tonen knækker i sidste omkvæd.

- En gang til, siger Lisbeth Frostholt, mens hun hamrer hænderne ned i klaveret og lægger an med en dyb indånding, inden hun synger for:

- Storken er en dejlig flyver,
den der si'r andet lyver.
Danmark er et dejligt - sted at
være, der er nemlig
atmosfære. Danmark er et
yndigt land.

- Nr. 449 er også god. Hov, det er ikke den. Men vi kan godt tage den alligevel.

Opgaver:

1. Find eksempler på ironi som er sjovt.
2. Find eksempler på ironi som er alvorligt.
3. Beskriv eksempler på ironi set i tv.
4. Kan ironi have både god og dårlig effekt? Hvordan?
5. Bruger du selv ironi? Hvornår?

Om Ironi (7. – 9. klasse)

Gyldendals leksikon definerer ironi således:

Ironi, udtryksform, hvor man siger det modsatte af, hvad man mener, men således at ens virkelige mening skinner igennem. Hos Sokrates er ironi den foregivne uvidenhed anvendt som pædagogisk hjælpemiddel. I romantikken var ironi bevidst udnyttelse af forskellige virkelighedsplaner, fx forholdet mellem sprog og virkelighed. Fx er filosofi ironisk, når den beskriver idealer og samtidig sår tvivl om disse idealers eksistens. Endelig

Opgaver:

1. Beskriv en oplevelse du har haft med at synge som var positiv og en som var negativ.
2. Lav en top 5 liste over dine yndlingsange uden at kigge i sangbøger.
3. Er der nogen sange du absolut ikke kan lide? Hvorfor?
4. Hvad synes du er godt ved at synge?
5. Skal man synge i skolen? Hvorfor / hvorfor ikke?
6. Hvilke sange skal man synge i skolen?
7. Kan du bedre lide danske end udenlandske sange? Hvorfor/hvorfor ikke?

er ironi hos Søren Kierkegaard en særlig måde at forholde sig på i eksistensen, en “uendelig negativitet”, der forholder sig negativt til verden.

Om Grundtvig (7. – 9. klasse)

Gyldendals leksikon skriver således om den berømte danske sangskriver, politiker og meningsdanner:

Grundtvig, Nikolai Frederik Severin, 1783-1872, dansk præst, forfatter, historiker, politiker og pædagog, hvis tanker og holdninger lige siden hans levetid har haft stor indflydelse, langt større end hans omfangsrige forfatterskab som sådan, når salmerne undtages. Hans betydning for samtidens folkelige, kirkelige og politiske myndiggørelse af brede kredse af det danske folk kan næppe overvurderes; begreber som folkelighed og danskhed er i væsentlig grad formet under grundtvigsk indflydelse. I en injuriersag blev han 1826 idømt livsvarig censur (dog ophævet 1837) og nedlagde selv sit præsteembede; 1839-72 var han præst ved Vartov i København. I *Nordens mytologi* (1832) slog han til lyd for en nordisk dannelse, idet han mente, at den bedre end en europæisk-klassisk ville kunne udvikle menneskets gudgivne kræfter. Heraf sprang idéen om “skolen for livet”, som bygger på samtale frem for læsning, og som fra 1844 førte til oprettelsen af grundtvigske friskoler og højskoler. Han blev valgt ind i Rigsdagen 1848 og igen 1866. Grundtvig skrev ca. 1500 salmer, der har givet den danske gudstjeneste et særligt præg.

Opgaver:

1. Har du nogensinde hørt om Grundtvig? Hvad vidste du før om Grundtvig?
2. Skriv ned, hvad du tænker på efter at have læst om Grundtvig når man siger hans navn.
3. Find så mange sange som muligt, som Grundtvig har skrevet.
4. Kan du sortere sangene i forskellige kategorier? Hvorfor tror du Grundtvig har skrevet som han gjorde og da han gjorde det?
5. Hvor mange danske institutioner kan du komme i tanke der starter med “folke-”?

Om teaterkoncert og kabaret (7. – 9. klasse)

Gyldendals leksikon skriver således om kabaret:

kabaret, (af fr. *cabaret* 'værtshus, kro', af uvis opr.), intim kunstnerisk underholdningsform, præsenteret i et serveringslokale, hvor den forener populære udtryksformer med intellektuelle, politiske og kunstnerisk ambitiøse. De første kabareter dukkede op i Paris i

1880'erne, hvor Chat Noir og Le Mirliton blev de førende. Her blev der præsenteret underholdende og samfundskritiske sange, reciteret digte og spillet musik. Formen udsprang af et ønske om at skabe et mødested for billedkunstnere, forfattere og optrædende, hvor de kunne afprøve deres idéer og med humor og satire sabotere tidens stagnerende kunstneriske udtryk.

Efterhånden som kabareten blev udbredt i Europa i begyndelsen af 1900-t., fik den stadig større betydning som platform for politiske synspunkter. Særlig markant var den i Weimarrepublikkens Tyskland, hvor kunstnere som Kurt Tucholsky, Erich Kästner og Bertolt Brecht med deres pacifistiske og venstreorienterede budskaber tog til genmæle mod den fremstormende nazisme. Efter Hitlers magtovertagelse i 1933 blev de kritiske kabareter da også forbudt.

I 1920'ernes København var *Edderkoppen* og *Bonbonnièren* de førende kabareter, hvor bl.a. Storm P. fremførte sine groteske monologer. 1940-42 var Lulu Ziegler med sin kabaret i København en del af den kunstneriske modstandskamp. 1960-69 havde Simon Rosenbaum Musi-Cabaret i Ny Rosenborg, hvor han gav en række unge talenter chancen. Generelt har kabareten som kunstnerisk udtryksform efter 2. Verdenskrig ikke nået den skarphed og vitalitet, som kendetegnede den i mellemkrigsårene.

I Den Store Danske Encyklopædi står der følgende under begrebet "teaterkoncert":

teaterkoncert, teaterform, der i Danmark blev skabt af Nikolaj Cederholm og hans Dr. Dante-ensemble med *Gasolin' — en teaterkoncert* (1994). Formen bygger på velkendte musiknumre, i dette tilfælde af den danske rockgruppe, som bliver ledetråd i et spinkelt handlingsforløb. Scenesættelsen forener musikscenens pågående lys- og lydshow med teatrets billed- og figurskabende evne. Den seneste teaterkoncert, *Stairways to Heaven*, blev skabt af Aalborg Teater 1999; den blev overført til Folketeatret 2001.

Opgaver:

1. Har du nogensinde hørt om en Kabaret?
2. Prøv at tegne en kabaret forestilling i gamle dage og idag.
3. Kan en teaterkoncert være mere end en ting?
4. Diskutér med din sidemand, hvordan I vil lave en teaterkoncert og om hvad? Hvordan ville den se ud? Hvad ville den indeholde og hvorfor? Fremlæg bagefter jeres fiktive projekter for hinanden.
5. Brug eventuelt en hel dag og inddel klassen i tre grupper som hver laver en mini-teaterkoncert med max to sange. Og vis eventuelt resultaterne til QUASI Teater når de kommer på besøg.

Danskhed (9. klasse og op efter)

Nedenstående kronik er fra Politiken den 23. august 2009 og handler om danskheden som i år er blevet sat betydeligt til debat. De ord i teksten som er blå er oversat i efterfølgende ordforklaringer. Til slut vil der være opgaver og spørgsmål til teksten. Vi anbefaler, at man inddeler denne artikel i mindre dele, så grupper eller klassen samlet kan løse opgaverne.

Modstandsbevægelsen mod Pia K. s besættelse

Dansk Folkeparti er den største trussel mod Danmark og dansk sammenhængskraft.

Af HOLGER DANSKE, ALADDIN, DEN LILLE HAVFRUE, LYKKE-PER, PIGEN MED SVOVLSTIKKERNE, HAMLET, DITTE MENNESKEBARN, SKJOLDUNGERNE, PELLE EROBREREN, DANA OG DANMARKS LØVER

VI HAR sovet længe nok, og vi har været tavse længe nok. Men vi har set og hørt det hele. Vi er en broget forsamling med vidt forskellige tanker og ideer, men der er **igtagelser**, vi ikke kan tie om længere, og som vi har valgt at udtrykke i fællesskab: Landet stander i **våde!** Vi har set, hvordan danske medborgere, der er kommet hertil fra den store verden, er blevet nedgjort af Dansk Folkeparti som »gøgeunger«, »svin« og »snyltere«, og vi har set deres religion blive stemplet som »pest«, »alt-ædende had« og »ondskab«. Vi har set Pia Kjærsgaard gennemtvinge Statsradiofoniens knæfald og bodsgang, fordi en radiogæst tillagde hende ' fejlцитatet', at »de fremmede formerer sig som rotter«, når hun nu ' blot' havde sagt, at »de fremmede formerer sig som kaniner«. Men vi har aldrig forstået, hvordan det kunne være mere eller mindre **infamt**, om man reducerer sine medmennesker til den ene eller anden gnaver.

Vi har set indespærrede **nødstedte** i asytlejre blive knækket psykisk og begå selvmord, og nu har vi også set ordensmagten tvinge flygtninge ud af et kirkeasyl midt om natten, fordi Dansk Folkeparti kræver irakiske mænd, kvinder og børn **tvangsdeporteret** til et land, hvor de vil være i overhængende livsfare! Vi er oprigtigt talt rystede over, hvad der foregår i gamle Danmark, og vor reaktion på Dansk Folkepartis foragt for liv og medmenneskelighed er uvilkårligt: Nej, ikke igen - ikke i vort land. Vi spørger os selv, hvordan og hvorfor deres udanske foragt har vundet et sådant gehør? Hvilke af vore **brave** landsmænd og -kvinder er det, som intet har lært af historien? Hvad blev der af at udtrykke sig med »mildhed i mælet, som et menneske skal«, sådan som allerede **gamle Bjovulf** mindede magthavere om? VI SER måbende til, hvorledes vort land kidnappes af et parti, der minder om H. C.

Andersens »der groer Chikanen! Chikanen!«, og som bedst karakteriseres af de profetiske ord af endnu en af vore venner, Jens Baggesen: »Denne negative Patriotismus! Lands-Forræderen med Cato-Maske! Patriotten elsker sit Land, agter sin Nation, arbejder for sit Folk - hin parodiske Carricatur-Skygge hader, spotter og forfølger det fremmede!«. Pia Kjærsgaard og hendes **partifæller** har hånet islam som »nazisme«, kaldt indvandrere for »besættere« og muslimske kvinders hovedtørklæder for »hagekors«. Men når nogen påpeger lighederne mellem Dansk Folkepartis antimuslimske propaganda og 1930' ernes tyske antisemitisme, mødes de af en bølge af forargelse.

Du må ikke bryde Det Store Tabu: Kun Dansk Folkeparti har lov til at »trække nazikortet«, og det skal for alt i verden smides i hovedet på indvandrerne.

En journalist, der [kom for skade](#) at kalde partiet for »nationalsocialister«, skal derfor fyres på stedet, hvis det står til Søren Espersen. Står det til Pia Kjærsgaard, skal Justitsministeriet efterforske den tidligere PET-chef Hans Jørgen Bonnichsen, som har vovet at kritisere partiets terrorpolitik. Mønsteret bliver tydeligere og tydeligere: Staten, forskerne og kunstnerne skal helst lyster Dansk Folkeparti, ligesom Dansk Folkeparti lyster Pia Kjærsgaard.

Kæft, trit og ensretning.

Og som oplæg til kravet om at komme i regering og sætte sig tungt på dansk kulturpolitik har Pia Kjærsgaard senest bedyret, at hun »kaster op over Klaus Rifbjerg & Co.«. VI ER TRÆTTE af at se vort land smurt ind i Kjærsgaards opkast, der daglig siver ned over spalterne i landets aviser og får [luksuslancering](#) i TV-avisen og TV 2/Nyhederne.

Vi er trætte af at se Pia Kjærsgaard marchere gennem medieverdenen som enevældig majestæt, der truer hjemmeværnets øverstbefalende til lydighed, ministre til [følgagtighed](#) og kritikere til tavshed.

Vi er trætte af hendes [sorte skole](#) og dens [smagsdommeri](#), der tilsviner eksperter, hvis [ekspertise](#) hun er for arrogant til at respektere, og som foragter kunst, der ikke lever ned til et påtaget [rindalistisk](#) mediestunt. Vi er trætte af hendes [konformitet](#) og [kynisme](#), der dæmoniserer og sygeliggør mindretal med 'forkert' tro, herkomst og seksualitet.

Men vi er først og fremmest trætte af de mange politikeres medløberi, som giver hende al denne magt i stedet for at trække en linje i sandet og fastslå, at nok er mere end nok. Og vi er hamrende trætte af alle dem, der bukkes og skraber, så snart Pia Kjærsgaard viser sin smækfornærmede [mine](#) over det mindste kritiske pip.

Vi har fået nok af mikrofonholdere, der ikke tør stille kritiske spørgsmål, men serverer partiets foragt for [ildstedte](#) medborgere lige så uskyldigt som dagens vejrudsigt. Vi har fået nok af kommentatorers [kujoneri](#) og mediebossers berøringsangst, der har tabuiseret den enkle sandhed, at Dansk Folkeparti er den største trussel mod Danmark og Danmarks sammenhængskraft.

LEDELSEN i Dansk Folkeparti fungerer som et [enerådigt](#) kommunistisk politibureau i efterkrigstidens mest [autoritære](#) og [centralistiske](#) parti og er også af den grund den mest udanske magtfaktor, som Christiansborg har lagt taburetter til, i mere end et halvt århundrede.

Dansk Folkepartis [selektive](#) danskhed er en [destruktiv](#) danskhed, der er al anden danskheds fjende: Bibliotekslukning efter bibliotekslukning har amputeret den fri adgang til Danmarks litteraturarv, og sjældent er der blevet skidt så højt og bredt på Danmarks naturværdier - måske det mest danske, vi overhovedet har - efter at Dansk Folkeparti har besat magtens korridorer i 2001. Sågar modstandsbevægelsens arv har partiet misbrugt og [forvansket](#) i magtfuldkommenhedens og propagandaens tjeneste.

Men en modstandsbevægelse kan selvfølgelig ikke være en del af den herskende magtelite, ligesom en modstandsbevægelse altid må være en David i opposition til en Goliat.

Dagens Goliat er Dansk Folkeparti, der aldrig har været og aldrig nogen sinde bliver danskernes, danskhedens eller Danmarks stemme. Over halvdelen af befolkningen mener, at samarbejdet med partiet ligefrem skader Danmarks omdømme (Gallup 2006), og kun 20 procent ønsker at se Dansk Folkeparti som regeringsparti (Catinét 2009). Nationalsangen minder os om hvorfor: »Den danskes ånd« er den, der »hader fordoms lænker« og er »kold for spot«, som det hedder om vort yndige land - men er dét Dansk Folkepartis ånd? Nej, Dansk Folkeparti er besættelsesmagten; vi er modstandsbevægelsen. Enhver, der aktivt protesterer imod Kjærsgaards [forlorne](#) danskhedsindustri og hendes [neonationalistiske](#) korrekthed er en del af modstandsbevægelsen. Enhver, der gør op med berøringsangsten og afviser den [apatiske bagatellisering](#) af Dansk Folkepartis [svøbe](#), er en del af modstandsbevægelsen.

VI VIL bekæmpe Dansk Folkeparti med de skarpeste ord, ikke ved at se »gøgeunger« eller »rotter« blandt vore medmennesker, hvad enten vi bryder os om dem eller ej.

Der er heller ingen »kaniner« eller »sjakaler« i Danmarks rigsvåben, men derimod løver og hjerter - så hvad er vel mere dansk end selv at være løver med hjerter, og hvad er mere udansk end at beskyldte andre for at være skadedyr og pest? Men vi tror på, at også dem, der skaber syndebukke af befolkningsmindretal, inderst inde og hver for sig er mere selvstændige og omgængelige, end deres [flokmentalitet](#) gør dem til - også i Dansk Folkeparti. På tomandshånd er ingen tilnærmelsesvis så frygtsomme og fordomsfulde eller truende og foragtede, som når [kadaverdisciplinen](#) overtager under lederen i et topstyret parti, eller når man kun orienterer sig efter røven af den, der marcherer umiddelbart foran.

Vi ville ønske, at advarslen fra vor gode ven B. S. Ingemann også blev forstået i dag, hvor tidsånden desværre er vendt tilbage, men forfølgelsen blot gælder en anden gruppe: »Det har ærgret mig, at Københavnerne har efterabet den tyske [pøbel](#) med jødeforfølgelse«. Vi istemmer Aladdins erindring om, hvorledes »Nordens Kraft« også har godt af »Østens Ild«, ligesom blomsten »til Solen trænger« for at »forædle Slægten, varme den«, som vor gode ven Oehlenschläger skrev i [prologen](#) til en af perlerne i vor arv.

Danmark trænger atter til mere menneskeligt solskin, der bortsmelter al den isnende og udanske fremmedforagt. Eller som vor gode ven Georg Brandes advarede imod: »En særligt dansk, indestængt Kultur er en gammel Jomfru, der ingen Børn kan faa, ufrugtbar, thi ubefrugtet. Lad os da aldrig stænge Frøhornene ude!«. Danmark er og har altid været en have, hvor udefrakommende tanker og mennesker har givet deres del af næringen.

Danmark er Danas Have, ikke den [hermetisk](#) lukkede bunker, som Dansk Folkeparti ønsker at [forskanse](#) os bag.

Vi elsker Danas Have, men vi hader fordoms lænker, og vi er kolde over for dæmoniserende [spot](#) af befolkningsmindretal.

Derfor giver vi gerne magthaverne med grovfilen. Det er det, der gør en modstandsbevægelse til en modstandsbevægelse.

Det er en del af vor danske arv og dét, der gør os til de danskere, vi er. At sigte efter magten i stedet for afmagten.

At holde magthavere i skak. At brøle opad i stedet for nedad.

VI HAR ingen respekt for jævne gadebøller eller brutale bander, der må stive deres skrøbelige mandighed og påtagede selvrespekt af med størrelsen på deres våben eller brutaliteten i deres opførsel, og vi er flintrende ligeglade med, om de er af den ene eller anden kulør.

Men Danmarks mest skadelige gangstertyper er såmænd ikke de hårdkogte kriminelle eller rå gaderødder, der findes i alle samfund. For som vor gode ven H. C. Andersen minder os om: »Lad det være den største Forbryder, han er dog et Menneske som jeg; ogsaa han har været uskyldig! Hvem veed, hvor mange haarde Kampe han kjæmpede, før han gjorde det første Skridt til sin Ulykke; lidt efter lidt gled han dybere«. Nej, de værste gangstertyper er dybest set de politikere, der med statens magtapparat i ryggen skrappelløst kværner menneskeskæbner eller bevidst ensretter og **kløver** det danske samfund. Vi kan ikke se passivt til, mens Danmark nærmer sig den mindretalsforagt, som hersker i mange af verdens **totalitære** stater.

Vi har intet tilovers for herskere eller terrorister, der **skalter** og **valter** med menneskeliv, uanset om det sker under det ene eller andet religiøse eller ideologiske banner, og uanset hvor i verden det finder sted. Men vi bor hverken i Iran, Kina eller Nordkorea; vi bor i Vesten, og vi har mere beskedne ambitioner end selv at redde Iran, Kina og Nordkorea.

Vi bor i en privilegeret del af verden, hvor et **gunstigt** klima og frugtbare landskaber har givet os fordele, der forpligter til ekstra generøsitet over for de mindre **privilegerede**. Vi er ovenpå, og vi bør derfor være de sidste til at sparke nedad, ude såvel som hjemme. Vi har menneskeligt overskud til at kæmpe for andre end os selv i stedet for at være os selv nok.

Vi er ikke blinde for den vestlige verdens historiske **udbytning** af resten af verden og de aktuelle eksempler på vestlig dobbeltmoral og dominans. Men det ændrer ikke ved, at retssikkerhed og menneskerettigheder har langt bedre vilkår i Vesten end i store dele af den øvrige verden, ikke mindst takket være en kulturarv, der bygger på nødvendigheden af lige rettigheder, efterstræbelsen af en udtalt fordomsfrihed og magtkritikkens **vide** muligheder.

Det er denne vestlige arv, vi vil fastholde, erindre og **værne om**, og derfor vil vi aldrig lukke Danmark af for omverdenen.

Det er denne danske arv, vi vil genopbygge og udbygge - og det er denne arv, Dansk Folkeparti **undergraver**.

MEN ER VI da slet ikke bekymrede for det, man med et nymodens ord kalder 'integration' - eller rettere fejlslagen integration? Jo. Vi er imidlertid meget mere bekymrede for frygtens magtpolitik og den **radikalisering**, den stimulerer.

Det betyder ikke, at vi **underkender** de udfordringer, forskellige kulturelle baggrunde og samfundsmæssige udsyn medfører, eller benægter, at der er **parallelsamfund**, som lige nu er uden for pædagogisk rækkevidde. F. eks. Faderhuset, Hizb-ut-Tahrir og Dansk Folkeparti.

Men derfor skal vi ikke opgive at forsøge os med en fremstrakt hånd. Ganske vist finder 42 procent af Dansk Folkepartis vælgere både lussinger og røvfulde acceptable under opdragelsen, mens 41 procent accepterer sort arbejde og 23 procent ønsker dødsstraffen

genindført. Det er ildevarslende tal, der både ligger langt over landsgennemsnittet og langt over procentsatserne for landets muslimer (Capacent 2009).

Store dele af Dansk Folkeparti er med andre ord fremmede over for centrale værdier, som mange flere danskere med vidt forskellige ideologier og religioner finder helt selvindlysende.

Men selv om det kan have lange udsigter, før partiets parallelsamfund bliver integreret, er ideen om at spærre denne vælgergruppe inde i traumatiserende lejre, underkaste dem **patetiske** danskhedsprøver eller tvangsdeportere dem, både umenneskelig og **kontraproduktiv**. Danmark er bredt og mangfoldigt nok til at rumme mennesker af vidt forskellige holdninger, også de mest uintegrerbare grupper i Dansk Folkeparti.

Imidlertid hverken kan eller vil vi acceptere, at landets historiske arv og ånd eller nutidens danske medborgere ufrivilligt **tages til indtægt** for snæversyn og ensretning, hver gang **Demagogisk** Folkeparti fører sig frem som »danskernes« og »danskhedens« talerør, skønt et altovervældende flertal aldrig nogen sinde har stemt på dem.

Derfor dette manifest til jer, der ligesom os har fået nok af Dansk Folkepartis dominans. Derfor denne modstandsbevægelse på tværs af herkomst og indkomst, farve og tro, ideologi og parti.

Vi håber at se jeres aftryk på kulturkampen med endnu større eftertryk - og I hører i alle tilfælde fra os igen.

Fakta: Penneførere er Malene Fenger-Grøndahl, Rune Engelbreth Larsen og Flemming Chr. Nielsen.

Opgaver:

1. Søg på nettet og find baggrunden for citatet "David i opposition til en Goliat"
2. Søg på nettet og find definitionen af "Faderhuset" og "Hizb-ut-Tahrir"
3. I hvilken sammenhæng er de to organisationer nævnt? Hvorfor?
4. Lav en collage med billeder og citater af alle de nævnte personligheder, som der står har skrevet kroniken.
5. Skriv max 10 linier om, hvad partiet Dansk Folkeparti står for.
6. Skriv max 10 linier om, hvad et valgfrit parti i folketinget står for.
7. Skriv max 10 linier om, hvad skribenterne mener.
8. Hvem har skrevet teksten? Hvad betyder det at skribenterne har ladet skrevet at det er nogle andre der har skrevet?
9. Hvordan fremstiller artiklen Dansk Folkepartis syn på muslimer?
10. Find Dansk Folkepartis partiprogram – hvad skriver partiet om
11. indvandrere og muslimer?
12. Hvad associeres Dansk Folkeparti med i artiklen?
13. Hvad associeres forfatterne sig selv med?

Ordforklaringer til "Modstandsbevægelsen mod Pia K. s besættelse"

lagttagelser = give agt paa; lægge (nøje) mærke til; observere; især: se med opmærksomhed paa (noget); betragt nøje.

Våde = (især højtid., poet., arkais.) ulykkelig, tung, sørgelig (skæbnebestemt) tilstand; nød; trængsel; elendighed; jammer.

Infamt = (nu næppe br.) som har mistet sin ære ell. er kommet i vanry; æreløs; berygtet.

Nødstedte = være stedt i nød (u. ll. Nød 2.8) samt -stede) som befinder sig i nød.

tvangsdeporteret = Deportation. (af lat. deportare; besl. m. Porto, Portør) forvise fra moderland eller hjemstavn.

brave = om udmærker sig ved tapperhed og manddom; modig; kæk.

Gamle Bjoovulf = Beovulf (Beowulf eller Bjoovulf) er hovedpersonen i *Beovulf-kvadet*, som er et oldengelsk (angelsaksisk) kvad nedskrevet mellem år 700 – 1000.

partifæller = polit.; fortrinsvis inden for socialdemokratiske kredse.

kom for skade = komme for skade, (ænyd. d. s., jf. oldn. verða fyrir skoTegn, der ikke kan vises'Kort krølle-o'ðum) om person: komme ud for, rammes af, have et uheld, især: paa grund af egen uforsigtighed ell. ubesindighed; komme galt af sted.

luksuslancering = fremføre (noget nyt) og gøre almindelig kendt; bringe i brug.

følgagtighed = at følge efter el. medløberi.

smagsdommeri = en smagsdommer er en person, der (berettiget eller uberettiget) tilskrives en grad af faglig ekspertise, og som derved påvirker andres valg indenfor det pågældende område.

sorte skole = et populært udtryk for en undervisningsform, der hovedsagelig består af udenadslære, af endeløse læreremser, indøvet med en streng og autoritær lærer og under brug af ris og ferle.

ekspertise = (af fr. *expertise*, af lat.), sagkundskab; undersøgelse ved sagkyndige; redegørelse for en sagkyndig undersøgelse.

rindalistisk = rindalisme, (efter den danske lagerforvalter Peter *Rindal*, 1923-2009, og *-isme*), holdning, der går imod statsbevillinger til kunstnere.

konformitet = overensstemmelse mellem opfattelser. I socialpsykologien betegnelsen for et mere eller mindre skjult gruppepres, der får det enkelte medlem til at tilpasse sig gruppens normer og holdninger. Væsentlige motiver til konformitet er behovet for tryghed og for bekræftelse af egen opfattelse af den omgivende sociale realitet, angst for udstødning fra gruppen ved brud på normerne (jf. Janteloven) og behovet for en tilbagevendende styrkelse af den sociale identitet (jf. ensretning og uniformering i ungdomsbander og rockermiljøer).

kynisme = oldgræsk filosofisk retning, der søgte individets frigørelse fra materielle behov og ambitioner. Nu brugt om hensynsløshed, råhed.

mine = en persons ansigtsudtryk (undertiden ogs.: ydre holdning, gebærder)

ildestedte = ilde stedt, (jf. u. bet. 5.1) daarligt anbragt, anvendt ell. indrettet. en ilde stædt velgerning.

kujoneri = kujon, (ty. *Kujon*, fra it. *coglione* dumrian, af lat. *coleus* testikel, pung), kryster.

enerådigt = som tager beslutninger og handler uden at ville ell. behøve at følge andres raad.

autoritære = person ell. institution, som besidder Autoritet, Autoritet er ret til at kræve og evne til at skaffe sig lydighed (i kraft af den stilling, man indtager).

centralistiske = Demokratisk centralisme er betegnelsen for de principper for organisering, som det russiske socialdemokratiske parti - senere. Sovjetunionens kommunistiske Parti, SUKP - under ledelse af Lenin udviklede fra omkring år 1900. For det første teorien om at arbejderklassen gennem sin daglige kamp for løn og arbejdsbetingelser ikke kunne udvikle en socialistisk bevidsthed.

selektive = udvælgende, fx på baggrund af specifikke egenskaber; kritisk i sine valg.

destruktiv = (af fr. *destructif*, af lat.), ødelæggende; tilintetgørende.

forvansket = forvanske, berøve (noget) en væsentlig egenskab ell. forringe dets værd ved overlast ell. daarlig behandling; fordærve; tilføje skade.

forlorne = som ikke er, hvad det ser ud til at være; som er en efterligning af (og erstatter) noget; uægte; falsk; kunstig.

neonationalistiske = *moderne elle ny form for nationalisme*, *nationalisme* = politisk og social ideologi, hævde af en nations rettigheder over for andre.

apatiske = lidenskabsløs; sløv; (i høj grad) ligegyldig.

bagatellisering = bagatellisere, (af fr.), fremstille som en bagatel; slå hen; undervurdere.

svøbe = om hvad der rammer ell. hjemsøger en haardt (egl. som en straf, sendt af forsynet); slem plage; haard hjemsøgelse.

flokmentalitet = af flokdyr. Mennesker handler ens.

kadaverdisciplinen = yderst streng disciplin, der kræver blind lydighed.

pøbel = ældre, nedsættende betegnelse for den laveststående del af en befolkning, især i en storby. Også brugt om rå, ukultiverede personer.

prologen = indledningstale, ofte på vers, foran et drama (fx Shakespeares *Henry V*, ca. 1599; Oehlenschlägers *Aladdin*, 1805), eller som optakt til en ceremoni eller et arrangement.

hermetisk = vanskeligt forståeligt (jf. hermetisme).

forskanse = om give eller dække med forskansninger; befæste.

spot = det at spotte ell. spottes (mere konkr.) om spottende ord, miner, adfærd.

kløver = dele, spalte efter længderetningen ell. efter lag, sammensætningsdele og lign.

totalitære = hørende til, baseret på (staten som) en totalitet; i forb. en totalitær stat, en stat, hvor folket er en politisk totalitet (uden partideling) styret af en diktator.

skalder = at styre, regere, herske.

Valter = råde, regere, herske.

Gunstigt = velvillig, nådig, venlig.

generøsitet = ædelmodighed, højsind, at være generøs

privilegerede = af privilegium. særrettighed, forret.

udbytning = al økonomisk uretfærdighed som hviler på økonomisk magt, især ejendomsret til produktionsmidlerne.

vide = over et stort område; i en stor omkreds; langt i alle retninger ell. til alle sider.

værne om = forsvare, beskytte, beskærme.

undergraver = (medvirke til at) svække, nedbryde eller ødelægge noget.

den radikalisering = at gøre radikal, bibringe radikale anskuelser i politisk henseende.

underkender = erklære ugyldig, finde urigtig, nægte at anerkende.

parallelsamfund = et samfund opdelt og adskilt i grupper, ghettoer eller klasser.

patetisk = følelsesfuld, højtidelig.

kontraproduktiv = det modsatte af produktiv, når noget går i den forkerte retning.

tages til indtægt = antage, tage sig af, benytte sig af, tage til sig (som sit eget); nu især: bruge noget (nogen) som støtte for ens anskuelser ell. regne noget for hørende med til en gruppe og lign. det tager jeg til Indtægt for mit system.

Demagogisk = evnen (eller kunsten) at forføre andre med sine taleevner.

Anmeldelser af Den Danske Sang (8. - 9. klasse)

Herunder følger to anmeldelser af teaterkoncerten Den Danske Sang; én fra Universitetsavisen den 11. September 2009 og én af Henrik Marstal fra 25. September 2009.

Det danske spørgsmål

OVERDANSK - Hvornår bliver danskheden for meget? Det spørgsmål bliver sat på prøve i teaterkoncerten Den Danske Sang.

AF MATHIAS HOLM PEDERSEN

ANMELDELSE - Teaterkoncerten Den Danske Sang stiller i en kreativ og velgennemført opsætning spørgsmålet: hvor danske kan vi tillade os at være. Svaret bliver man dog – efter 20 nedslag i den danske sangskat – ikke ret meget klogere på.

Kan den danske sangskat give os svaret på, hvad det der med danskhed nu er for noget? I den retorikstuderende Marie Kilsgaard Møllers teaterkoncert Den Danske Sang forsøger den lille teatergruppe Quasi Teater ved hjælp af omkring 20 nyfortolkninger af gamle og nyere danske sange at stille nogle af de spørgsmål, som inden for de sidste fem-ti år har fyldt så meget i den offentlige debat:

Hvad er danske værdier, hvem har patent på dem, og er de værd at holde fast i?

Stykket opføres på Lades Kælder, hvor sæderækkerne er skiftet ud med små borde, og stemningen er en blanding af fransk kabaret og dansk camping med flæskesværd på de rød-hvid-ternede duge. Rigtig dansk er det også, at baren er åben under forestillingen, hvad der bliver gjort opmærksom på fra en af stykkets tre kvinde-lige skuespillere: »Vi drikker også selv. Skål!« I den gode time teaterkoncerten varer, bliver publikum taget med gennem en række mere eller mindre velkendte danske sange. En ensom cello danner baggrund for en udgave af H.C. Andersens 'Hist, hvor vejen slår en bugt', og derefter følger en perlerække af nyfortolkninger i heftigt tempo Vi synger, derfor er vi danske De tre kvinder på scenen imponerer med musikalitet og sang, og instrumenter fra guitar og harmonika til redekam og jødeharpe hives frem og tilbage. Undervejs afbrydes sangene af korte samtaler og monologer.

Vi får blandt andet forklaret, at Grundtvig i sangen 'Velkommen i den grønne lund' var alt andet end begejstret for de sorte, og i en dansksvensk-engelsk udgave af 'Hvem kan sejle foruden vind' spørges direkte, om sproget nu også er

Opgaver:

1. Hvad er Universitetsavisen for en type avis? Hvor ofte udkommer den? Hvor? Hvem læser den?
2. Hvad synes anmelderen om forestillingen?

så vigtigt.

Kvinderne smider og vender deres kostumer, så de mere og mere forvandles til omvandrende Dannebrogflag, som for at teste hvor kvalmegrænsen går for det nationale overdrev. Med så stor passion af det næsten kun kan opfattes ironisk, fortæller spillerne på scenen, hvordan den danske identitet ligger i sangene. Vi synger, derfor er vi danske!

Der drages også paralleller til nutidens politiske landskab. Krigssangene 'Den gang jeg drog af sted' og 'Holger Danske' efterfølges af en forklaring, at nogle politikere i dag helst så, at Danmark hold sig ude af krig og konflikter.

Anmeldelse af Henrik Marstal

AF HENRIK MARSTAL, ph.d., forfatter og debattør.

Teaterkoncerten 'Den danske sang' er ganske enkelt noget af det sjoveste, mest tankevækkende og ramsaltede teater jeg længe har set. Koncertens fokusering på danskhedens selvtilstrækkelighed, fremstillet gennem en lang række danske sange, maner ikke blot til dyb eftertænksomhed i forhold til den position, som danskhedsdebatten har haft herhjemme de senere år. Den udfordrer også enhver danskers egne forestillinger om danskheden som begreb, og den gør det klart hvordan vi alle - såvel unge som ældre - hele tiden må forholde os kritisk til begrebet, hvis det ikke skal kamme over i ren og skær selvglæde. 'Den danske sang' er teater når det er bedst: udfordrende, grotesk, vedkommende, hylende morsomt og dybt underholdende. Og så spiller, synger og agerer de tre personer på scenen ganske enkelt fremragende. 'Vi er røde, vi er hvide ...' - eller er vi?

Opgaver:

1. Hvem er Henrik Marstal? Hvad laver han? Hvad har han tidligere lavet?
2. Ved vi hvem Henrik Marstal skriver til?
3. Hvorfor tror du han mener som han gør?
4. Mener Henrik Marstal noget andet end Mathias fra Universitetsavisen?
5. Hvad er forskellen på de to anmeldelser?

Yderligere oplæg til debat:

1. Læs Kulturkanonens musikafsnit (www.kulturkanon.kum.dk).
2. Hvorfor er det netop dette musik der er valgt ud?
3. Find danskhedstesten på nettet og prøv at svar på spørgsmålene indenfor den korrekte tidsramme. Hvor mange rigtige fik du? Find de korrekte svar på dine forkerte svar.
4. Hvad synes du om testen? Hvorfor?
5. Hvad mener du, at "danskhed" betyder?
6. Synes du, man kan tale om "danskhed" i forskellige grader? Altså dansk, danskere, danskest?
7. Er der forskel på danskhed forskellige steder i landet? Hvordan?
8. Tror du, at der er nogen som mener, at danskhed er noget andet end du synes?
9. Prøv at beskrive en anderledes opfattelse af danskhed end den du selv har.
10. Hvorfor tror du, at man kan mene noget forskelligt om det samme land?